

ΚΕΙΜΕΝΑ

Brenno duce Galli, apud Aliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem **Romam** praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus, qui **diu** apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo **iure** divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam **abeuntes** secutus est: quibus interemptis, aurum omne recepit.

Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor **dicere** solebat «Oleum et operam perdidici». Tandem corvus salutationem didicit et sutor, **cupidus** pecuniae, eum **Caesari** attulit. **Audita salutatione** Caesar dixit: « Domi satis **salutationum** talium audio».

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

duce: κλητική ενικού
flumen: ονομαστική πληθυντικού
exilio: γενική ενικού
iure: γενική πληθυντικού
exemplum: αφαιρετική ενικού
corvum: ονομαστική πληθυντικού
operam: δοτική ενικού
avis: αφαιρετική ενικού
salutatione: ονομαστική ενικού
domi: αιτιατική πληθυντικού

B2. Να μεταφέρετε τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό:

quo, qui, is, id, quendam

B3. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς των επιθέτων και των επιρρημάτων (στα επίθετα να διατηρηθεί το γένος, ο αριθμός και η πτώση)

aequo, diu, cupidus, satis

B4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

deletis: απαρέμφατο ίδιου χρόνου και φωνής (λάβετε υπόψη το υποκείμενο)
everterunt: αφαιρετική σουπίνου
acceperunt: β' ενικό παθητικού ενεστώτα
absens: β' πληθ. προστακτικής ενεστώτα
solebat: γ' πληθ. υποτακτικής υπερσυντελικού
est factus: β' πληθ. οριστικής ενεστώτα
doceret: δοτική γερουνδίου
attulit: απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή (λάβετε υπόψη το υποκείμενο)
didicit: α' πληθ. υποτακτικής ενεστώτα
audio: β' ενικό προστακτικής παθητικού ενεστώτα

B5. secutus est: Να σχηματίσετε τους εξής τύπους: μετοχή ενεστώτα, γ' ενικό υποτακτικής μέλλοντα, απαρέμφατο μέλλοντα (λάβετε υπόψη το υποκείμενο)

B6. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους μαυρισμένους τύπους του κειμένου

B7. Να αναγνωριστούν συντακτικώς οι παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις (είδος, εισαγωγή, εκφορά, ακολουθία χρόνων)

ut....salutationem, quotiescumque avis non respondebat

B8. Να αναλυθεί η χρονική μετοχή αφαιρετική απόλυτη audita salutatione με τον cum τον ιστορικό και με τον postquam: Cum Caesar, Postquam Caesar

B9. Να μετατραπεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο: «Oleum et operam perdidit» με εξάρτηση Sutor dicere solebat

B10. Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική : id exemplum sutorem quendam incitavit

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

A.ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Με αρχηγό το Βρέννο οι Γαλάτες, αφού κατατρόπωσαν τις λεγεώνες των Ρωμαίων κοντά στον Αλλία ποταμό, κατέστρεψαν εντελώς την πόλη Ρώμη εκτός από το Καπιτώλιο, για το οποίο (ως αντάλλαγμα) πήραν τεράστιο χρηματικό ποσό. Τότε ο Κάμιλλος, ο οποίος για πολύ καιρό είχε παραμείνει εξόριστος κοντά στην Αρδέα εξαιτίας της λείας από τους Βηίους που δεν είχε μοιραστεί ακριβοδίκαια, αν και ήταν απών, έγινε δικτάτορας· αυτός ακολούθησε τους Γαλάτες, ενώ ήδη αποχωρούσαν: αφού τους εξολόθρευσε, πήρε πίσω όλο το χρυσάφι.

Αυτό το παράδειγμα παρακίνησε κάποιον παπουτσή να μάθει σε κοράκι τον ίδιο χαιρετισμό. Για πολύ καιρό κόπιαζε μάταια· κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει «έχασα το λάδι και τον κόπο μου». Επιτέλους το κοράκι έμαθε το χαιρετισμό και ο παπουτσής, επιθυμώντας τα χρήματα, το έφερε στον Καίσαρα. Όταν άκουσε το χαιρετισμό ο Καίσαρας είπε: «Στο σπίτι ακούω αρκετούς τέτοιους χαιρετισμούς».

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

B1. dux, flumina, exili(-i), iurum, exemplo, corvi, operae, ave, -i, salutatio, domos

B2. quibus, qui, ei/ii/i, ea, quosdam

B3. aequo/aequiore/aequissimo, diu/diutius/diutissime, cupidus/cupidior/cupidissimus, satis/satius/-

B4. deletas esse, eversu, acceperis/-re, abeste, soliti-ae-a essent, fitis, docendo, allatutrum esse, discamus, audire

B5. sequens(-entis), secuturus sit, secuturum esse

B6. Ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη(του τρόπου ή του χρόνου) με Brenno υποκείμενο και duce κατηγορηματικό προσδιορισμό (που δηλώνει αξίωμα) στο Brenno ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός ως επεξήγηση στο urbem επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο fuerat ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, απρόθετη αφαιρετική του τρόπου στο non divisam χρονική μετοχή(σύγχρονο) συνημμένη στο Gallos αντικείμενο στο ρήμα solebat τελικό απαρέμφατο (ταυτοπροσωπία) επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο sutor έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα attulit αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή(προτερόχρονο) με υποκείμενό της το salutatione ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική διαιρετική στο satis

B7. Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα incitavit της κύριας. Εισάγεται με το βουλητικό σύνδεσμο ut(καταφατική) και εκφέρεται με υποτακτική γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Χρόνου παρατατικού γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου(incitavit: ιστορικός παρακείμενος)(ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων). Η βούληση δηλαδή είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση) κι όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο quotiescumque (που ισοδυναμεί με τον επαναληπτικό σύνδεσμο cum). Εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει αόριστη επανάληψη, χρόνου παρατατικού, γιατί δηλώνει επανάληψη στο

παρελθόν(σύγχρονο). Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στην κύρια πρόταση

B8. Cum Caesar salutationem audivisset, Postquam Caesar salutationem audivit/audiverat

B9. Sutor dicere solebat se oleum et operam perdidisse

B10. Sutor quidam eo exemplo incitatus est